

Koštianske noviny

Ročník 7 • Číslo 1/2021 • www.kostanynadturcom.sk • Jún 2021 • Bezplatne

Starosta obce

Vážení spoluobčania,
Je tu opäť čas, kedy by sme mali zhodnotiť prácu v samospráve. Aj keď pokračujú rôzne obmedzenia v súvislosti s Covid 19, postupne sa náš život vracia do obdobia spred pandémie. Núdzový stav síce skončil v máji, mimoriadna situácia naďalej však trvá.
Samospráva s určitými zákonnými obmedzeniami pokračovala vo svojej činnosti.
Okrem plnenia každodenných úloh taktiež sme ukončovali rozpracované projekty a postupne pripravujeme ďalšie. Týkajú sa všetkých oblastí života v našej obci. V krátkosti priblížim a zhodnotím niekoľko z nich.

Okružná križovatka – variant turbookružnej križovatky
Po ukľudnení pandemickej situácie opäť pokračujeme v komunikácií so štátnymi orgánmi. Stretli sme sa začiatkom júna s pánom ministrom dopravy. Dôležité je, že ministerstvo o nás vie a spoločne hľadáme ďalšie postupy. Bude pokračovať doprojektovanie projektovej dokumentácie pre stavebné konania. Taktiež konania s vlastníkmi parciel, ktoré by výstavba mala zaberať. Sme si vedomí, že táto situácia potrebuje citlivý prístup, pretože denne sa dozvedáme z médií, ako doprava kolabuje v rôznych častiach Slovenska.

Nový územný plán obce
Pokračujú konania v zmysle zákona o územnom plánovaní a predpokladaný termín konečného schválenia nového územného plánu našej obce je po tohtoročných letných prázdninách. Je nutné tento projekt uzavrieť aj z dôvodu vyúčtovania získanej dotácie.

Hasičská zbrojnica – výstavba montovanej haly pre hasičskú techniku
Pokračujú práce na dokončení objektu a sietí tohto projektu za Zdravotným strediskom. Pripravujeme sa na kolaudačné konanie po ukončení II. Etapy výstavby. Radi by sme objekt odovzdali do užívania hasičom DHZO na jeseň tohto roku.

Kamerový systém – Dom smútku
Pokračujú montážne práce na kamerovom systéme na miestnom cintoríne. Dokončenie prác predpokladáme v jesenných mesiacoch.
Sme si vedomí, že postupne bude potrebné riešiť celkový stav budovy Domu smútku a jej vnútorného vybavenia. Následne je potrebné vybudovať aj nové oplotenie objektu, pretože staré oplotenie sa pomaly rozpadáva. Tu je nutné investovať, vzhľadom k potrebnej výške financií, balík finančných zdrojov v niekoľkých etapách, ktoré budeme postupne pripravovať.

Projekt obnovy vojnových hrobov
Nevyhovujúci technický stav betónového podstavca, obruby a gule na Pamätníku SNP sme riešili požiadaním o dotáciu z Úradu vlády. Pamätník SNP je umiestnený na obecnom cintoríne. Technický stav pamätníka potrebuje rekonštrukciu. Snahou je zachovanie pietneho miesta aj pre ďalšie generácie.
Boli sme úspešní a získali sme dotáciu na rekonštrukciu vo výške 2.400 Eur. Momentálne prebieha dokončovanie rekonštrukčných prác. Na najbližší pietny akt pri príležitosti výročia SNP v auguste už bude pamätník vynovený.

Spoločnosť Slovak Telekom – ďalší poskytovateľ optickej siete v našej obci

Spoločnosť Slovak Telekom predložila návrh trasy, ktorý znázorňuje plánovanú výstavbu optickej siete v našej obci. Celú akciu, tak ako v iných obciach si spoločnosť Telekom zabezpečuje sama. V rámci hlavnej trasy sú naplánované aj prípojky, ktoré si taktiež obyvatelia môžu zriadiť na náklady spoločnosti Slovak Telekom, bez záväzku pripojenia. Celý projekt po stavebnom konaní by mal byť spustený v budúcom roku. Predtým však je potrebné prerokovanie v obecnom zastupiteľstve a prijatie uznesenia, na základe ktorého bude vydané súhlasné stanovisko obce na realizáciu tohto projektu.

Projekt - Zdravotné stredisko Košťany nad Turcom – prístavba a stavebné úpravy

Obec Košťany nad Turcom v rámci podpísaného Memoranda o spolupráci na príprave integrovanej územnej stratégie s mestom Martin a okolitými obcami sa snaží o oživenie projektu – Zdravotné stredisko Košťany nad Turcom – prístavba a stavebné úpravy. Naša obec je spádová pre okolité obce v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti. Tento projekt nám vyrieši nelichotivý stav objektu, jeho pokračovanie v rámci potrebných stavebných úprav. Požadované finančné krytie je vo výške 400.000,- Eur.

Projekt - Základná škola a školská jedáleň Košťany nad Turcom – nadstavba a stavebné úpravy

Ďalší z projektových zámerov našej obce, ktorý v rámci Memoranda o spolupráci bude prehodnocovaný v rámci pripravovanej stratégie IUS. Požadované finančné krytie je vo výške 450.000,- Eur.

Projekt - Oplotenie športového areálu

Bolo potrebné pristúpiť k riešeniu oplotenia nášho športového areálu. Realizácia je rozdelená na niekoľko častí, nakoľko si to vyžaduje určité finančné náklady. Zámer je oplotiť vstup do areálu z prednej časti, následne pokračovať podľa dostatku finančných prostriedkov oplotením ďalších častí. Oplotením bude zamedzené najmä vstup a otáčanie veľkých nákladných áut, ktoré poškodzujú trávnatý povrch..

Projekt - Zlepšenie vybavenia školských jedální pri základných školách a stredných školách

Naša obec získala účelovú dotáciu na dovybavenie školskej jedálne pri Základnej škole z
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR dotáciu vo výške 5.000 EUR po vyhodnotení
rozvojového projektu. Je to ďalšia investícia, kde predtým investovala obec z vlastných zdrojov rekonštrukciu jedálne pre projekt Obedy zadarmo.

Projekt riešenia passportu dopravy na obecných komunikáciách

V spolupráci s komisiami ustanovenými pri obecnom zastupiteľstve obce je rozpracované riešenie osadenia spomaľovačov dopravy tzv. retardérov v tých častiach obce, kde vodiči nedodržujú najmä rýchlosť jazdy. Nedodržujú ani zvislé dopravné značenie. Je potrebné preto pre bezpečnosť chodcov pristúpiť k riešeniu situácie. Taktiež v spolupráci

s komisiami pri zastupiteľstve je spustená príprava riešenia parkovania na miestnych komunikáciách.

Projekt - Udržiavacie práce chodníkov a miestnych komunikácií v k. ú. Košťany nad Turcom. Prípravné práce k časti 4. Etapy – I. – IV. na parcelných číslach KN – C 531/7, 526/2, 686/2, 138/52, 138/43, 138/8 a 553/1
Miestna komunikácia od obecného úradu po starú cestu v smere na Martin
V roku 2019 bola zaslaná žiadosť o stanovisko na SPP – distribúcia a. s., a Turčiansku vodárenskú spoločnosť, a. s. o vyjadrenie sa k technickému stavu vodovodného potrubia, kanalizácie a plynového potrubia na parcelných číslach KN – C 531/7, 526/2, 686/2, 138/52, 138/43, 138/8 a 553/1.
Na základe doporučenia Turčianskej vodárenskej spoločnosti je spracovaný list majiteľom nehnuteľností, ktoré sú napojené na verejný vodovod oceľovou prípojkou so žiadosťou o jej výmenu tesne pred rekonštrukciou. Obec ponúka spoluprácu pri koordinácii prác, odpustenie poplatku za rozkopávku, nákladov na uvedenie povrchu komunikácie do pôvodného stavu. Podľa cenového prieskumu cena jednej výmeny je 800 – 1000 €, podľa dĺžky potrubia. Plánované rekonštrukčné práce na miestnej komunikácií budú pozostávať z týchto činností:

- Zrovnanie povrchu komunikácie frézovaním
- Úprava výšky osadenia poklopov a kanálových vpustí
- Postrek povrchu komunikácie po frézovaní
- Položenie vrchnej obrusnej vrstvy asfaltu v hrúbke 5 cm

Časové obdobie na prípravu je plánované do konca tohto roka, nasledujúci rok je možná realizácia.
Žiadame občanov, ktorí budú obcou oslovení, aby sa v návratke vyjadrili k potrebnej rekonštrukcii ich prípojok. Bez 100 % súhlasu nebude možná realizácia nového povrchu na predmetnej miestnej komunikácií.

ČO SA PODARILO:

PROJEKT - DOPLNENIE HROBOVÝCH MIEST V URNOVOM HÁJI NA MIESTNOM CINTORÍNE

OPRAVA VÝTLKOV
Po nečinnosti firiem z dôvodu COVIDU 19 sa nám podarilo zazmluvniť firmu na opravu väčších výtlkov. Menšie si opravujeme svojpomocne s pomocou firmy Doprastav, ktorá v rámci spolupráce nám dodala asfalt.

ČO JE PRIPRAVENÉ:

NÁKUP NOVÉHO VYBAVENIA INVENTÁRU – stoly , stoličky do sály kultúrneho domu.
Realizácia prebehne v letných mesiacoch po ukončení údržby kultúrneho domu. Údržba pozostáva z vymaľovania všetkých vnútorných priestorov, čistenie všetkých podláh a ich voskovanie, údržba stropného a bočného osvetlenia, montáž bezpečnostného zábradlia na balkón, výmeny vrchných a spodných líšt drevených obkladov spolu s obnovujúcim náterom.

PROJEKT PRE POKRAČOVANIE REKONŠTRUKCIE CHODNIKOV A MIESTNÝCH KOMUNIKÁCII – v prázdninových mesiacoch budeme pokračovať rekonštrukciou chodníka Etapa I, chodnik B ľavá strana v smere od železnice.Trasovanie od p. Šalagovej po roh p. Junasovej.

ĎALŠIE ROZPRACOVANÉ PROJEKTY:

● DOPRAVNÉ IHRISKO PRI MATERSKEJ ŠKOLE
Projekt pripravený na realizáciu, momentálne investične pozastavený,

● DETSKÉ IHRISKO PRI PÁRIČKOVOM DOME
Projekt pripravený na realizáciu, čakáme na výzvu z o. z. MAS Turiec,

● UDRŽIAVACIE PRÁCE CHODNIKOV A MIESTNYCH KOMUNIKACII
p. č 138/42, 138/43, 138/8, 138/52
Bola podaná žiadosť o dotáciu z Envirofondu vo výške 15.000 € .
Jedná sa o zlepšenie vsakovacích pomerov a vybudovanie nových vsakov na predmetných komunikáciách, projekt v štádiu hodnotenia,

● CHODNIK T.PETER – KOŠŤANY zverejnená výzva cez o. z. MAS Turiec, bola zrušená. Čakáme na opätovné zverejnenie, aby sme sa zapojili a požiadali o finančné prostriedky na realizáciu.

● PROJEKT WIFI PRE OBEC KOŠŤANY NAD TURCOM

Projekt ešte stále na kontrole verejného obstarávania od 16.10.2019

● VÝSTAVBA CYKLOTRASY Martin Odtoky – Košťany

Projekt je v procese verejného obstarávania, ktoré realizuje mesto Martin,

● VÝSTAVBA CYKLOTRASY Košťany – smer Príbovce v rámci katastra

Projekt je stále v procese prípravy, ktorú realizuje po dohode s obcou developer v tejto časti obce

PRIPRAVUJEME:

● ZÁMER - PROJEKT OSVETLENIA MIESTNÉHO CHODNÍKA POPRI ŽELEZNICI NA CINTORÍN, projekt v tomto roku nebude realizovaný.

Poslanci obecného zastupiteľstva doporučili jeho realizáciu presunúť do roku 2022.

Ako s odpadom

Odpady patria medzi témy, ktoré sú denne na pracovnom

stole samosprávy. Neustále apelujeme na všetkých, aby k triedenie odpadov pristupovali zodpovedne. Odpad, ktorý sa vytriedi, to znamená, že nie je vhodený do nádoby na komunálny odpad, je oddelene zbieraný zberovou spoločnosťou Brantner podľa farebného označenia nádob a vriec.
Čo je veľmi dôležité, za zber a likvidáciu za takto vytriedený odpad obec neplatí ani euro.
Pre porovnanie uvádzam náklady, ktoré zaplatili výrobcovia obalov cez organizáciu zodpovednosti výrobcov, do ktorej v zmysle zákona o odpadoch prispievajú za našu obec: v roku 2019 to bola suma 15.000 Eur. Za rok 2020 výrobcovia uhradili za nás sumu 17.000 Eur. A stačí tak málo...plasty triediť medzi plasty, sklo, papier, bio odpad....triediť kam patrí..
Od 1.7.2021 budú na stojiskách pre nádoby rozmiestnené a označené hnedé 240 litrové kontajnery na kuchynský odpad. Len pripomínam, že do domácnosti boli distribuované letáky, aký druh odpadu tam patrí...Kto má domáci kompostér, môže tento druh odpadu likvidovať aj v ňom.
Žiadame všetkých občanov, ktorí budú využívať nádoby na stojiskách, aby rešpektovali to, aký druh odpadu do akej nádoby patrí. Akonáhle sa v nádobe objaví odpad, ktorý tam nepatrí, zberová spoločnosť to likviduje ako komunálny odpad a všetko platí obec.
Verím, že budeme všetci dodržiavať tieto pravidlá. Ale, aby to nevyzeralo len ako kritika z mojej strany, rád by som pochválil všetkých, ktorí k triedeniu pristupujú zodpovedne. Určite v budúcnosti, ak budú možné technické riešenia uplatniteľné v praxi, budeme rozlišovať vo výške poplatku pre tých, čo pristupujú zodpovedne.
Naše zberové spoločnosti nemajú vybudovaný systém napr. na váženie popolníc, atď. Podporujeme domáce kompostovanie. Každý nový občan pri pridelení súpisného čísla k rodinnému domu dostáva kompostér za nadobúdaciu cenu.
A nakoniec, opäť vyzývam všetkých občanov, aby v deň vývozu odpadov neblokovali stojacimi vozidlami obecné komunikácie.
A vyzývam týmto svojim príspevkom aj tých, ktorí nemajú uhradené poplatky za ostatné obdobia, aby tak učinili čo najskôr, pretože budú voči nim uplatnené právne kroky za neplnenie si zákonnej povinnosti.

Po zavedení kamerového systému na stojiskách odpadov nám podstatne klesol počet skládok odpadov, ktorý tam nepatrí. Dúfame, že takýto pohľad, ktorý je zachytený na priloženej fotografii, bude čo najdlhšie na všetkých stojiskách odpadov.
V čase písania príspevku naše dorastenky a ženy – hasičky, získali postupové umiestnenie v rámci hasičských súťaži. Obe družstvá sa umiestnili na 1. mieste. Chcem sa všetkým poďakovať za vzornú reprezentáciu našej obce.

Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tohto vydania obecných novín.
Pred nami je čas prázdnin a dovoleniek. Všetkým prajem pohodu, oddych a zotavenie do najbližších dní.

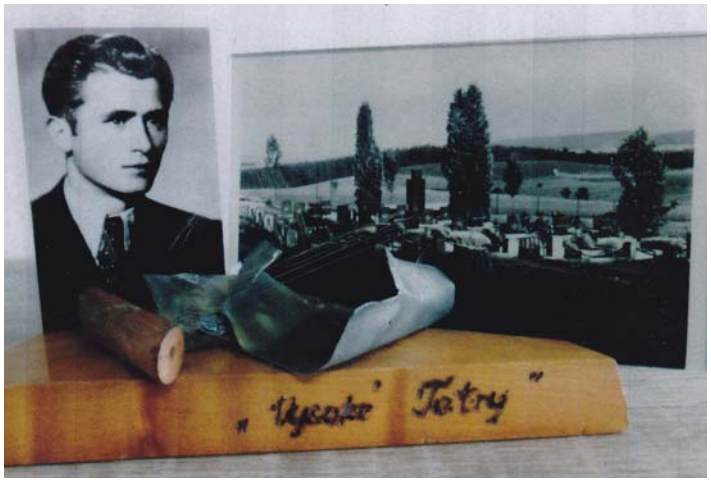
Váš starosta

História - Jozef Krško

NEDOLETELI...

Blíži sa opäť čas, keď si pripomenieme SNP, už 77. výročie. Pre mladú generáciu nezaujímavá téma. Ale predsa. Túto našu slovenskú epopeju treba neustále pripomínať, zdôrazňovať. Verím, že vás o tom presvedčí aj príbeh vojaka Slovenskej armády **Jozefa Krška,** ktorého meno je napísané na pamätnej tabuli padlých na našom obecnom úrade.
Jozef Krško sa narodil 24.12.1921 v Košťanoch. Vyrastal v početnej rodine. Mal ešte ďalších šiestich súrodencov – štyri sestry a dvoch bratov. Rodičia sa veru mali čo obracať. Bývali v dome pre sluhov na Nive. Ten vtedy patril Dlábikovi, synovi statkára Franklina z Necpál. Neďaleko bola vyhňa, v ktorej sa dorastajúci **Jozef** učil za kováča.
Prišla však II. svetová vojna a s ňou povolávací rozkaz do Slovenskej armády. Dnes vieme, že mladí slovenskí chlapci boli na zlej strane. Bojovali po boku Nemcov. Stalo sa tak v roku 1943. Mali však slovanské cítenie... Nečudujme sa, že využili prvú príležitosť vzdať sa a prejsť na ruskú stranu. Melitopoľ na Ukrajine bol na konci októbra 1943 tým zlomovým miestom i mestom (30. - 31.10.1943). Celá tam bojujúca Slovenská armáda sa vzdala. Z nej sa potom v meste Usmaň začala formovať 2. československá samostatná paradesantná brigáda. Teda parašutisti – výsadkári. Jej jadrom bol pôvodný peší pluk. Nasledoval tvrdý výcvik. Cvičné zoskoky, narábanie so zbraňami. Prišli prvé bojové

skúsenosti. A títo ruskí vojnoví zajatci, to boli aj naši občania – **podporučík Dionýz Tomčány a slobodník Jozef Krško.**
Je sychravá jesenná noc z 9.-teho na 10.-teho októbra 1944. Z poľského mesta Krosna odlieta dvanásť lietadiel Li-2 (Lisunov) a dve lietadlá C-47 (Douglas). Ich cieľom sú Tri duby pri Zvolene, dôležité letisko SNP. Súčasť „tzv.vzdušného mostu", leteckej pomoci SSSR a československých vojakov v exile. Do jedného Li-2 nasadá šestnásť príslušníkov delostreleckého oddielu 2. československej samostatnej paradesantnej brigády spolu so šesťčlennou sovietskou leteckou posádkou. Medzi

nimi je aj **slobodník Jozef Krško.** Jeho vojenské pracovné zaradenie – obsluha 76 mm dela.

Žiaľ nedoleteli...

Havarovali na Zadnom Gerlachu.

Sú dva prepokladané dôvody havárie. Prvý – možné technické problémy (porucha výškomera) a nepriaznivé počasie, kedy mohlo vo výške 2 600 m dôjsť k strate orientácie. Druhý – lietadlo bolo zasiahnuté nemeckou paľbou v priestore 35-40 km juhozávadne od Krosna. Dosvedčuje to aj ohnivá guľa, ktorú videli posádky ďalších lietadiel letiacich na Tri duby. Trosky lietadla a obhorené ľudské telá boli objavené až v auguste 1945 svitovskými horolezcami. Prvý pokus o znesenie mŕtvych vojakov na jeseň roku 1945 (október) sa nevydaril. Príčinou bolo nepriaznivé počasie: hmly a záľahy snehu. Určite vás však bude zaujímať správa lekárskej komisie z druhej a definitívnej výpravy za našimi hrdinami z roku 1946. Tá o leteckej nehode poznačila nasledovné (upravené): *Mŕtvoly vojakov nájdené pri havarovanom lietadle vykazujú pokročilý stav hniloby. Zbytky svalstva a kože bez vnútorných orgánov, väčšinou len holé kostry. Mnohonásobné zlomeniny svedčia o prudkosti nárazu. Dokazujú, že smrť nastala okamžite následkom ťažkého pohmoždenia vnútorných orgánov (dutiny hrudnej a brušnej) a tiež zlomeniny spodiny lebečnej.*

Ťažká smrť. To utrpenie **slobodníka Jozefa Krško** bolo hrozné. Patrí sa preto spomenúť ich mená, resp. priezviská bez hodnostného a funkčného zaradenia: **Pfliegel, Butyka, Holek, Danielik, Híreš, Blcha, Rusnák, Řeha, Hambálek, Červený, Vontorčík, Černohub, Šťastný, Novák, Svoboda a letecká posádka: Jegorov, Gladkij, Solodov, Borodinja, Petrov a Gorlov.** Spolu: 22.

Dnes sú nám známe už aj mená sovietskych letcov vďaka výskumu amatérskeho historika Stanislava Bursu po sovietskych a ruských archívoch.Telesné pozostatky týchto hrdinov v lete roku 1946 zniesli horolezci na Sliezsky dom a potom boli boli odvezené povozmi do Tatranskej Polianky. Tam ich uložili do truhiel a 28. júla 1946 ich pochovali aj s patričnými vojenskými poctami na cintoríne v Gerlachove. Zaujímavé je, že po prvom pokuse o ich znesenie v roku 1945 sa druhý uskutočnil až v roku 1946. Pozostatky mŕtvych vojakov našli pomocou plieškov, ktoré tam zanechala predchádzajúca výprava v roku 1945. Identifikácia mŕtvych vojakov sa uskutočnila podľa dokladov nájdených v ich blízkosti. Nebolo to však ľahké. Veď boli rozhádzané po skalách a roklinách, podobne ako trosky lietadla v okruhu niekoľkých stovák metrov.

Z osobných dokladov **Jozefa Krško** sa našlo (upravené): v*ojenská legitimácia vystavená čs. vojenskou jednotkou v SSSR na jeho meno, zápisník vreckového formátu, štyri lístky poľnej pošty (na dvoch s poštovou pečiatkou Žilina – Zvolen), na jednom liste je oslovenie „Drahý Švagor" a bol písaný v Turčianskom Svätom Martine 23.9.1943.*

Mohli by sme pokračovať aj ďalej. Pre nás sú však dôležité hlavne dva údaje z jeho krátkeho života. Narodil sa 24.12.1921. A povolanie kováča ho symbolicky priblížilo k tragickej smrti. Určite pochopíte, kam mierim. K postave Ježiša Krista – utrpenie, zvláštny a podobný osud.

Vysvetlivka k fotografii: **Jozef Krško**, cintorín v Gerlachove, úlomok z lietadla.

Čerpané:

- osobné údaje (rodina – potomkovia)
- Vojenská história č. 2, rok 2014 (štúdia P. Šumichrasta: Letecká havária na Zadnom Gerlachu)
- Internet – Pamiatke obetí 2. svetovej vojny (10. máj 2016)

Mgr. Július Jarkovský

Kultúra MKS

11.4.2021 pri príležitosti oslobodenia obce, odovzdali predstavitelia obce na miestnom cintoríne veniec padlým vojakom.

MKS za spolupráce DHZ v tomto roku aj počas pandemickej situácie postavili máj, vyzdobený pestrými stužkami. V tomto roku bolo nezvyčajné, že sa postavilo v našej obci päť májov. Podľa tradície by sa do jedného roka mala konať svadba. Tak nechajme sa prekvapiť.

I.K.

Miestny spolok SČK

SPOLU POMÔŽEME
SLOVENSKÝ
ČERVENÝ
KRÍŽ

V to čo sme všetci dúfali vlani sa nesplnilo. Návrat pandémie korona vírusu COVID-19 nás znovu všetkých prekvapil. Vykonávala sa zdravotná osveta. Odkázaným občanom – dôchodcom sme znovu zabezpečovali nákupy.
Všetci členovia miestneho spolku obdžali balíčky s ochrannými pomôckami na ochranu dýchacích ciest a vitamínmi.

R.G.

ÚŽS

1 . Za dodržania prísnych bezpečnostných pravidiel, sme naším členkám, ktoré mali v roku 2020 okrúhle jubileum, rozniesli malé darčeky. Zablahoželali sme im a milo ich prekvapili.
2. Úžasné kamene. Naše členky spolu so svojimi deťmi nazbierali kamene a vymaľovali ich. Rozniesli ich po dedine a ukryli. Naša dedina a ulice ožili. Deti spolu so svojimi rodičmi, starými rodičmi sa pustili do hľadania ukrytých kameňov. Dieťa ktoré našlo zlatý, strieborný alebo bronzový kameň dostalo malú odmenu. Pripojili sa aj hasiči. Pre tých ktorý našiel sériu hasičských kameňov, jeho odmenou bola jazda na hasičskom aute.
3. Dňu Zeme 22.4.2021

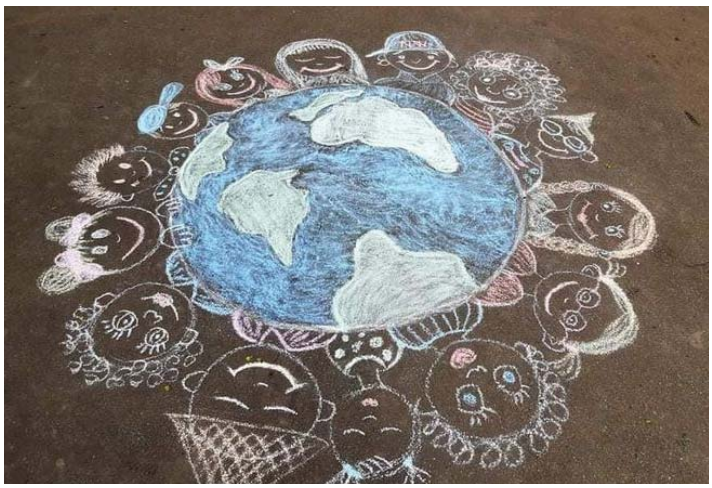

V spolupráci s hasičmi sme organizovali brigádu, vyčistili sme rôzne časti našej obce, kde odpadu nebolo naozaj málo.
Všetkým patrí veľké ďakujeme.
4. Deň Detí 5.6.2021
V tanečnom Kole pod Lipami sme pre deti pripravili pekné sobotné popoludnie s podtitulom Deň Detí.
Deti mali za úlohu nakresliť kriedami ako vidia svojimi očami deň detí na celom svete. Všetky deti sa veľmi snažili, kresby boli krásne.

Pre zábavu bola pripravená krátka a zaujímavá súťažná dráha a na koniec Minidisco.
Deti dostali sladkú odmenu, chutný slaný popcorn a na osvieženie nápoje.. Veľmi milým prekvapením pre deti bola jazda na hasičských vozidlách.
Veľký úspech bola aj zmrzlina, ktorú nám zabezpečila obec Košťany nad Turcom, pán starosta Ďakujeme.
Veľké ďakujeme patrí hasičom, členkám únie žien a všetkým, ktorí pomáhali pri zorganizovaní veľmi peknej myšlienky.

22. APRÍL - DEŇ ZEME a otváranie studničiek

Po prvýkrát sa Deň Zeme slávil 22. apríla 1970 v San Franciscu z iniciatívy aktivistov a ekológov a niesol sa v duchu integrácie ekológie do politiky. V súčasnosti je Deň Zeme medzinárodným sviatkom, kedy sa celosvetovo konajú rôzne podujatia, ktoré upozorňujú na zhoršujúci sa stav životného prostredia. Zároveň motivujú ľudí k zamysleniu, akým spôsobom by mohli prispieť k ochrane planéty, krajiny, či prostredia, v ktorom žijú.

Aj malý krôčik od nás zmôže veľkú vec. Každému z nás určite záleží na tom, ako si upraviť okolie svojho domova – či už upravením, či vyčistením chodníkov pred svojím domom (vo dvore je to samozrejmosť). Niektorí z nás, z vlastnej iniciatívy, vezmú vrecia a pracovné rukavice a vydajú sa zbierať odpadky popri ceste, ktoré spájajú susedné obce.

Nie každý z nás vie, že aj studničky v našom okolí mali svoje poslanie. Lesná či lúčna studnička s čistou vodou bola a je mimoriadne cenená. Okrem toho, že voda z nich uhasí smäd okoloidúcemu, sú spojené aj s rôznymi zvykmi. Jedným z nich je taký, ktorý sa viaže k prelomu mája a júna. Zvyk sa nám zachoval ešte z predkresťanských dôb a je to otváranie studničiek. V predvečer vstupu do letného obdobia sa skupinky mládencov a dievčat stretávali skoro ráno pri studničkách, ktoré najskôr dôkladne vyčistili, ozdobili a následne vydymili bylinkami. Takto sa pri speve otvárali studničky v celom chotári. Verili tomu, že človek, ktorý v ten deň vyčistí studničku, bude počas nasledujúceho roka zdravý a svieži. Tento prastarý zvyk prevzali okrem folklórnych súborov aj mnohé turistické oddiely.

I.K.

TJ Turčan Košťany nad Turcom – futbalový klub.

Činnosť Telovýchovnej jednoty Turčan Košťany nad Turcom bol v prvej polovici roku 2021 poznačená pandémiou COVID -19. Príprava družstiev na jarnú časť súťaží sa v zimných mesiacoch neuskutočnila. Tréningový proces sa začal až v prvej polovici apríla po čiastočnom uvoľnení protipandemických opatrení. Tréningový proces pokračoval aj mesiaci máj, nakoľko mužstvá sa pripravovali na možnú dohrávku súťaží. Muži odohrali dva prípravné zápasy a dohrávky jesennej časti budú 20. a 26. júna.
Mládežnícke družstvá dohrávali svoje súťaže už od 6.júna.
Výbor TJ počas pandémie nezaháľal a poctivo sa staral o ihrisko. Bolo prevedené prevzdušnenie, hnojenie a rekultivácia hracej plochy, trávnik sa pravideľne kosil 2-krát do týždňa. Hracia plocha je vo vynikajúcom stave a je považovaná za jednu z najlepších v okrese. Vymenili sa siete za obidvoma bránami, obnovili sa nátery lavičiek.
Takže aj keď sa futbal na začiatku roku v dôsledku COVIDU nehral, členovia výboru nezaháľali a s blížiacimi sa oslavami 90-teho výročia založenia futbalu v obci, skrášľovali futbalový areál .
Po dohode so starostom obce a výborom TJ, oslavy 90-teho výročia založenia futbalu v Košťanoch nad Turcom sa v prípade priaznivej pandemickej situácie, uskutočnia v sobotu 18.septembra 2021 v areáli TJ Turčan Košťany nad Turcom.

P.Š.

DHZ

Na brigáde ku Dňu Zeme, sme z nášho letiska opäť odviezli množstvo odpadu a tak Hasiči prišli z experimentom, osadiť koše na odpad. Zo servisu A. M. PLUS zabezpečili 9 sudov, ktoré upravili na koše a umiestnili na letisku. Čas ukáže, aký je postoj ľudí k prírode a udržiavaniu poriadku na verejných priestranstvách

Po viac, ako roku sme sa zúčastnili okresnej sútaže dospelých v Kláštore pod Znievom. Z piatich súťažných družstiev žien, sme sa umiestnili na mieste. Ďakujeme za vzornu reprezentáciu a tešíme sa na ďalšie sútaže

Územné kolo hasičského dorastu sa konalo u nás v Košťanoch nad Turcom a nie z veľkej konkurencie naše dorastenky túto kategóriu vyhrali.

R.M.

~Členská základňa COOP Jednota, SD – Dozorný výbor Košťany nad Turcom~

Od ostatnej výročnej a volebnej schôdze uplynulo 5 rokov. Tých 5 rokov je pre niekoho málo, pre niekoho veľa. No, neodmysliľnou súčasťou tohto obdobia bolo aj naše členstvo v COOP Jednota SD.

1. Počet členov postupne klesal od 191 po 181. Počty sa menili, či už pre zrušenie členstva, ale aj pre prepadnutie členstva, nakoľko pozostalí toto neuviedli v dedičskom konaní a nerobili sa prevody.

2. Vo finančnej oblasti sa nám podarilo hospodáriť ako sme naplánovali na obdobie 5-tich rokov. Do nového volebného obdobia sme vstupovali so stavom na účte 801,78 €. Ako klesal počet členov, tak isto aj klesali dotácie na jedného člena, ktoré na základe uznesení Zhromaždenia delegátov činia 1,-€ . Naša členská základňa nie je zložkou obce, preto sme sa snažili finančne, resp. darmi prispieť zložkám, nakoľko aj v nich máme svojich členov. Jednalo sa o zájazdy, športový deň obce, oslavy, družobné návštevy, návštevy divadelných predstavení a iné. Nakoľko sa VČS nekonali každý rok našich jubilantov sme obdarovali kvetmi v čase, keď by sa bola konala schôdza. Tiež sme prispievali na pohonné hmoty pri odpratávaní snehu, kosení parku a zhodnotenie drevného odpadu z likvidácie nežiadúcich drevín. Nečakane nás zasiahla epidémia COVID 19 a to celospoločenskou neistotou, čo sa odzrkadlilo aj v nekonaní rôznych akcií. K 1.1.2021 sme mali na účte **1079,21 €**.

3. Brigádnická činnosť bola bohatá – upratovanie v parku k čomu sa pričinili nielen naše ihličnany, ale aj nezodpovední zákazníci našej prevádzkovej jednotky. Odstránili sme aj nežiadúce dreviny za PJ.

4. Maloobchodný obrat za hodnotené 5 ročné obdobie stúpol o cca. 600 000 €.

Na výročnej a volebnej schôdzi konanej dňa 02.06.2021 za účasti 10 členov bol zvolený nový dozorný výbor:

- predseda: Andrea Výbošťoková
- pokladník: Ing. Milan Lupták
- člen: Ružena Gašparíková

A.V.

Materská škola

Po zimných prázdninách sme sa v januári zišli oddýchnutí, s novými plánmi a predsavzatiami a s nádejou, že sa situácia s Covidom ukľudní. Situácia sa neukľudnila, ale nás nezlomila, ani nezastavila. Dodržiavaním hygienických opatrení sa nám podarilo udržať prevádzku MŠ bez zatvorenia, čo nás veľmi teší. A aj keď bez účasti rodičov, snažili sme sa detičkám vytvoriť v srdiečku radosť a na tvári úsmev rôznymi aktivitami, ktoré prebiehali v MŠ. Vo februári sa deti vyšantili na karnevale, zatancovali si v maskách s veselými pesničkami. Bola to zábava, radosť a veselá nálada!

V apríli sme si pripomenuli „Deň Zeme“ – vyčistili sme školský dvor, blízke okolie MŠ a pomohli sme aj potôčiku na kraji našej obce, aby mohol veselo žblnkotať. Zapojili sme sa do projektu „Chránime našu zem – separujeme odpad“. Deti sa učili triediť odpad a chrániť prírodu rôznymi hrovými aktivitami. Zakúpili sme nové zberné nádoby na triedenie odpadu a veríme, že naši múdri a usilovní škôlkari v tom budú pokračovať aj doma spolu s rodičmi a stane sa to nevyhnutnou súčasťou života každej domácnosti.

Našou dlhoročnou tradíciou sa stalo „Vítanie mája“ – vyzdobili sme stuhami konáriky a s pomocou našich silných chlapov – škôlkarov sme máj zasadili do zeme na dvore, pritom sme si veselo zaspievali Máj, máj, máj stužky zapletaj... Nezabudli sme ani na naše mamičky, ktorým sme venovali veselú kytičku, uvitú z piesní, básničiek, tančekov a z celého srdca ju poslali všetkým mamičkám. A k tomu sme im pridali aj vlastnoručne vyrobený darček.

V júni si deti užili veselý „Týždeň detských radostí“, z ktorého sa tešili nielen detičky, ale aj ich rodičia. Deti športovali, súťažili, kreslili, pozreli si bábkové divadlo v podaní p. učiteliek, spievali a tancovali, navštívili CVČ ABC a zavŕšením týždňa bola guľáš-partia na dvore MŠ. Každý deň si detičky odnášali domov veľa zážitkov aj odmenu. Nezabudol na ne ani p. starosta, ktorý ich tiež prišiel pozdraviť a priniesol prekvapenie.

No a aby toho nebolo málo, v nasledujúcom týždni sme deťom pripravili výlet do Yetilandu, kde sa v zábavnom areáli vyšantili, vyskákali, spúšťali na umelej dráhe a s chuťou sa občerstvili.

Školský rok zavŕšime „Rozlúčkou predškolákov s MŠ“. S predškolákmi si pripravujeme veselý program. Všetky detičky sa navzájom obdarujú a rozlúčia pri spoločnom stole. Každú akciu sme zdokumentovali na video a fotografie a poskytli rodičom, ktorým ďakujeme za spoluprácu, pomoc a pekné slová uznania.

Prajeme všetkým veselé prázdniny, dovolenku a príjemné chvíle oddychu!

Kolektív MŠ

Základná škola

Druhý polrok tohto školského roka vyzeral v našej škole úplne inak ako by si ktokoľvek z nás ešte nedávno dokázal predstaviť. Deti 1.stupňa sa pri dodržiavaní všetkých hygienických nariadení podľa Covid automatu učili prezenčne v škole. Prváci sa okrem spoznávania prvých písmen a čítania knižočiek venovali projektu Učíme sa čarovať. Druháci aspoň na chvíľočku svoju triedu zmenili na divadielko. Neskôr sa venovali projektu Vodný svet. Všade plávali rybičky a na ich hlavách sa objavili krásne námornícke čiapky. Súčasťou projektu Moja rodina boli online návštevy našich rodičov a súrodencov. Žiakov veľmi zaujal projekt Dinosauří svet, počas ktorého v triede vyrástli liany a po zemi chodili rôzne chrobáky. Tretiaci sa venovali environmentálnej výchove. Štvrtáci sa zapojili do projektu My friend a všetci sme obdivovali ich konverzáciu v anglickom jazyku. Svoje vedomosti zdokonaľovali vo všetkých vzdelávacích oblastiach v projekte Vítame jar a leto. Všetky deti 1. stupňa sa zapojili do edukačného projektu Záchranári jedla.

Učitelia a žiaci 5. – 9. ročníka pokračovali v dištančnej výučbe. Učili sa doma, komunikovali prostredníctvom internetu. Napriek tejto situácii sa žiaci zapojili do vedomostných súťaží online - do Geografickej a Biologickej olympiády, Pytagoriády, do súťaže Vajanského Martin...Školské vyučovanie sa obnovilo 19.apríla pre žiakov 8. - 9.ročníka a od 10.mája pre všetkých ostatných. Dopriali sme žiakom možnosť adaptovať sa. Viac oceňujeme snahu žiakov a ich pracovné nasadenie ako výsledok.

1.jún – MDD sme už oslávili všetci spoločne. Na deti čakal deň plný zábavy, smiechu a športu, ktorý pripravili pani učiteľky a vychovávateľky. Deti boli nadšené, šťastné a hravo zvládli všetky športové disciplíny.

Tešíme sa, že prostredníctvom projektov, do ktorých sme sa zapojili, sme mohli materiálne zabezpečiť školskú jedáleň a knižnicu. Momentálne čakáme na vyhodnotenie projektu Modernejšia škola a zapojili sme sa aj do výzvy Letná škola 2021. Počas letných prázdnin ponúkame denný tábor naplnený zaujímavými akciami.

Tešíme sa , že sa opäť vracia náš bežný školský život do normálnych koľají a my sa stretávame nielen v školských laviciach, ale aj pri mnohých zaujímavých akciách.

Kolektív ZŠ

ZŠ KOŠŤANY NAD TURCOM
1. TRIEDA
ŠK. ROK 2020/2021

FORREAL
GIRLS ARE

JUST KEEP ON SMILING

Spoločenské okienko

Narodili sa:

- Valábiková Viktória 17.2.2021
- Kucelová Bianca 6.4.2021
- Filipčík Lukacz 14.4.2021
- Machovičová Tamara 14.5.2021
- Husárová Emma 29.5.2021
- Skuhrová Lívia 4.6.2021

Rodičom srdečne blahoželáme!

Manželstvo uzavreli:

- Marek Kövári a PhDr. Michaela Metelková 7.6.2021

Prajeme veľa lásky a porozumenia na spoločnej ceste životom.

Rozlúčili sme sa:

- Šenšel Jozef 31.1.2021
- Majcher Jozef 12.3.2021
- Cákociová Emília 26.3.2021
- Mrenková Eva 18.4.2021
- Sekerková Bohuslava 13.5.2021

Česť ich pamiatke.

„Život je pre živých. Smrť je pre mŕtvych. Nech je život ako hudba. A smrť ako nevyslovená poznámka.“

Langston Hughes 1902 - 1967

Koštianske noviny vydáva: Obec Košťany nad Turcom, 038 41 Košťany nad Turcom č.64, IČO: 00316741 • Registrácia: EV 5187/15, ISSN 1339-956X• Redakčná rada: 1. predseda Ivica Kubíková, 2. zástupca a grafika Jana Junásová, 3. historik a editor textu: Mgr. Július Jarkovský, Redakčná rada Koštianskych novín si vyhradzuje právo články krátiť, editovať, prípadne neuverejniť • e-mail: kostianskenoviny@gmail. com • Uzávierka príspevkov do č. 2/2021 je 06. 12. 2021 • Počet výtlačkov: 450 • Vychádza 2 x ročne • Tlač: ALFA print s.r.o. Martin